

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Mátyás király-tér 10. szám.
Telefonszám 164

Felelős szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.

Egy szám
12
fillér.

Kiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő.
Vidékre negyedévre 8

A kiadások megmaradnak, sőt emelkednek, de a város bevételei ijesztő módon csökkennek

Az adminisztráció redukcióját hangoztatták a városi háztartási alap zárószámadásának kisgyűlési vitáján.

A városi kisgyűlés hétfői ülésén még egy igen fontos pont szerepelt: a városi háztartási alap zárószámadásának megírgyalása.

A zárószámadást Puhala Tibor városi főszámvéve ismertette s ezzel kapcsolatban beszámolt a város 1930. évi gazdálkodásának eredményéről. A város számvéve a zárószámadást a való életnek megfelelően készítette el. A pénzügyi bizottság megvizsgálta és nagyjában le is tárgyalta a zárószámadást és azt elfogadásra ajánlja.

Az első főkérdés: Hogyan néz ki a vezetőség egy évi sáfarkodásának mérlege?

A sulyos gazdasági helyzet és gabonaértékesítési nehézségek a város pénzügyi egyensúlyát is megintgatták. Miután az iskolaépítési, kórházépítési és Sugovica-kotrás költségek nem vették fel a múlt évben, azért a múlt évi zárószámadás még aktív, de jövőre előreláthatólag 108,000 pengő deficit lesz. Megállapítja a főszámvéve azt is, hogy ez csak relatív szám, mert az eszményi passzivitás sokkal nagyobb. A máteházi bérleteknél 100 ezer pengővel estek a város bevételei. Az összes bevételek csökkenése 270,000 pengőt tesz ki, ezzel szemben az összes kiadásokat 65,000 pengővel sikerült csak apasztani és pedig 31 ezer pengővel a személyi és 34 ezer pengővel a dologi kiadásokat.

A személyi kiadásoknál egy takarékoskodást, hogy a nagyobb állásokat kisebb fizetésű és kvalifikációjú tisztviselőkkel töltsék be.

A munkanélküliség elleni küzdelemre szolgáló, valamint a szociálpolitikai kiadásokat nem igen lehetett redukálni, itt tehát spórolásról nem igen lehetett szó. Miután nem lehet tudni, mikor ér véget a mai sulyos gazdasági helyzet s azt sem lehet tudni előre, hogy nem fog-e az még inkább fokozódni, azért ajánlatos a városi gazdálkodásban a nagyobb óvatosság. Meg kell fontolni mindent előbb, ha valahová egy fillért is el akarunk költeni. Éppen a jövő bizonytalanságának elkerülése végett célszerű volna, ha a törvényhatóság végét szakítaná az átmeneti jellegű intézkedéseknek és átdolgozná a városnak nagy érdeke fűződik ahhoz, hogy megteremtse a pénzügyi egyensúlyt.

A város az 1929. évet 239,000 P maradvánnyal kezdte, ez az összeg 1930 elejére lepadt 3000 pengőre. Ezzel kezdtek meg az 1930 ik... Hogy a deficit nem nőtt még nagyobb mértékben, azt úgy érte el a város, hogy behajtották a bérhátralékok egy jó részét, ami a fizetőképesség emelkedését segítette elő. Az 1929 évi 1,962,000 pengővel szemben 1,964,000 pengőt tett ki ez a zárószámadási tétel. Az 1929. évi 734,000 pengős hátra-

lék leesett 634,000 pengőre. Leszögezi azonban a főszámvéve azt, hogy a városnak ez a követelése nem olyan értékű bonitásban, mint volt a 734,000 pengős hátralék, mert egy év alatt a polgárság teherbíróképessége nagyot zuhant. Arról persze, hogy ezt a 634 ezer pengős hátralékokat be lehessen hajtani, szó sem lehet. Már az maga is nagyon fényes eredmény lenne, ha csak magót az 1931. évi előírást sikerülne behajtani a hátralékok nélkül.

A városnak két újabb adóssága is keletkezett és pedig a kórház bővítésre felvett 200,000 pengős és az összekötő utak kiépítésére felvett 60,000 pengős adóssága. Az elmúlt évek dubioz hátralékaiból leirtak 600,000 pengőt. Ez azt a tiszta helyzetet eredményezte, hogy a vagyontöbblet realisabb lett, viszont az adminisztrálás során megszabadultak a dubioz követelésektől.

A gáz- és villamosüzemek zárószámadása.

A gáz és villamos üzemek zárószámadásában beszámolt arról a főszámvéve, hogy a motorikus és nagy fogyasztásnál milyen százalékos engedményt adott a villamosüzem. Szólt arról, hogy Pécsváradon egy házat épített magának a villamosüzem. A múlt évi bruttó nyereség 119,967 pengő, amiből leszámítandók a múlt évi beruházások. 1929 évvel szemben 1900 pengővel nagyobb volt az 1930. évi bruttó nyereség az áramdíjredukció ellenére s akkor, amikor a posztógyár, mint a város legnagyobb fogyasztója, kiesett a számitásból. Az 1930. évi tiszta nyereség 552 pengő volt. Megállapítja, hogy a kiadások nagyobb százalékban estek, mint a bevételek, ami viszont a villamosüzemeknél végrehajtott racionalizálásnak az eredménye.

Az alapok zárószámadása.

A törzsvagyonnál két fontos művelet hajtottak végre a múlt évben. Leszámították az OFB földek után járó városi követelést és a 152,792 pengő helyett 104,581 pengőt vett fel a város, amit most kamatoztat. A másik pedig az, hogy a város törzsvagyonából 140,000 pengőt adott kölcsön a Mi asszonyunkról elnevezett zárdának építkezési célokra. Ezen összegből 27,718 pengőt a hősi emlékszóbor alapjától vett kölcsön a város, de ezt már visszafizette a város kamatosan az alapnak. A kórház építkezési célokra a Türr-alapból 10,000, a külföldi kölcsönből viszont 190,000 pengőt vettek kölcsön. A tanügyi alaphoz 140,448 pengőt adott ki a város a vasuti park megcsinálása 27,798 pengőbe került. A hatóság interveniált az óvodák államosítása, a rendőrségi teher csökkentése, a szentistváni óvoda és iskola építése és államosítása ügyében. Ez ügyekben egyelőre sok jót

sejtől.

Bajszentistván pénzügyi gazdálkodását, hogy bizonyos összehasonlító adatok álljanak rendelkezésre, külön számlán vezették. Itt a 32,000 pengős bevételi hátralékkal szemben 52,000 pengő a kiadási megtakarítás. A költség tiszta vagyona 178,000 pengő, ami a tejenkénti lakosságra átszámítva, azt jelenti, hogy Szentistvánon 11, Baján 46 pengő esik a közvagyonból egy főre, vagyis Bajszentistván bekapcsolódása nem nagyon szaporodást hozott eszméletben. Pedig Szentistvánnak a régi rendszer szerint nem volt szociálpolitikája, egészségügye, közevése, közvilágítása, közbiztonsága, holott 100 százalékos pótdóval dolgozott. Szentistván esetében tehát ezek után csak arról lehet szó, hogy a város kihúzta a tuskét a község lábából és a saját lábába tette.

nem tud mondani, mert fent is úgy állnak a pénzügyi akciók, mint a városnál.

A múlt év a munkanélküliség jegyében folyt le. A város közmunkákkal próbálta a munkanélküliséget enyhíteni. Mindenesetre, ha nem rózsás is a zárószámadás, de megnyugtató lehet, hogy a vagyon szaporodott és a teher, de még a kamatteher is a vagyontárhoz mérten esett. A város kölcsönei így alakulnak: 82 százaléka nyugodt törlesztéses kölcsön, 10,5 százaléka átmeneti kölcsön és 7,5 százaléka függő kölcsön.

Megindul a vita.

Az első felszólaló Szász Ottó volt. Az új törvényhatósági reform nem engedi meg a zárószámadásnál a javaslatot, csak a múlt év gazdálkodására vonatkozó kritikát. Szólt alaposan átnevezte a zárószámadást s azt kifogástalannak találja, úgyhogy maga is nyugodtan meri ajánlani elfogadásra a pénzügyi bizottság nevében. A zárószámadás kritikáját a közgyűlésen fogja elmondani, mert nem fog olyat mondani, ami a közigazgatást zavarba hozná. A kisgyűlésben is azonban szükségesnek találja azt, hogy rámutasson arra, hogy mily nagy veszély fenyegeti a városi háztartást a kórházi orvosok és alkalmazottak nyugellátásának a város nyakába való hártásával. Most csak egy főorvos és irodatiszt van nyugodalomban, de a számuk nagyon felemelkedhet.

A zárószámadás tartalmaz egy tételt: 2180 pengő kórházi pótlétként, amit szintén a városnak kell fizetnie. Tudomása szerint van egy belügyminiszteri rendelet, hogy a közüzemek kötelesek önmagukat teljesen ellátni és fizetni s ez vonatkozik a kórházra is, még ha jött is egy népjóléti miniszteri rendelet, amely a kórházi nyugdíjterhet a

városra hártja. Bejelentette, hogy a közgyűlésen azt fogja indítványozni, hogy a jövő évi városi költségvetésbe ne vegyék be a kórházi orvosok és személyzet nyugdíját, hogy így belügyminiszteri határozatot provokáljanak arra nézve, hogy köteles-e a város vállalni ezt a terhet egy népjóléti miniszteri rendelet alapján, vagy sem.

A bajok forrásai.

Klauber Lajos bankigazgató szerint olyan városgazdasági politikát kellene inaugúralni, ami a város bevételeinek emelkedését vonná maga után. Ezt talán úgy lehetne elérni, hogy a kereskedelem és ipar teherbíróképességét kellene fokozni. Az a gyanúja, hogy a közevetvám miatt esett vissza a forgalom. Azonkívül az a tévhit kering a falvakban, hogy országos vásár idején a vásár előtt 4 és a vásár után 4 nappal felemelt vámot szednek és ezért sokan nem jönnek be a vásárra.

A forgalmi adóbevétel 1930-ban 35 ezer pengővel lett kevesebb, sőt az idén egész bizonyosan még kevesebb lesz, de a forgalmi adóhivatal terhei nem csökkentek, már pedig az adminisztrációt okvetlenül le kell építeni. Soknak találja a 40,000 pengős rendőrségi hozzájárulást is. Ezt a terhet is csökkenteni kell, mert még akkor alapították meg, amikor a városnak 300 ezer P-vel nagyobb volt a bevétele.

Sokba kerül a fogatok tartása is. Ezt is restringálni kellene. A tanonciskola fenntartására 26,000 pengőt költ a város. Ezt is meg kellene szorítani.

A kimutatás szerint 65,000 pengő pótdótot töröltek, holott az általános kereseti adónál csak 28,000 pengő a törlés.

Bessenyői: Ez az egységes adókezelés miatt van.

Klauber: Figyelmeztetni kellene a pénzügyigazgatóságot, hogy jövőben megfontoltabban vesse ki az adót s ne csinálja azt hasból, mert emiatt a próbálkozások miatt van a sok törlés és az adóhivatal sok rubrika és aktamunkája.

Pesszimista szemüveg.

Dr. Valentin Emil felszólalásában utalt Szász Ottó szavaira, amit a zárószámadás kritikájáról mondott.

— Hogy hol lehet takarékoskodnunk — mondotta — arra hamarosan megtanít az idő. Igaza van a főszámvéve, amikor a jövő kilátásait vizsgálta. Csakugyan nem lehet tudni, hogy a gazdasági válság mélypontján vagyunk-e már.

Szólt véleménye az, hogy még nem értük el a mélypontot. Ezt mutatja az is, hogy sok az árverés és sok a nagy cégek összeomlása, sok a fizetéseketlenység, a fizetési zavar, a fizetési nehézség.

Utalt a fiatal ügyvéd korára. Negyven évvel ezelőtt is így volt, de akkor mégis jobb volt, mert a kereskedők a külföldi nagykereskedők pénzét tartották meg. Akkor hozták az usztorátvényt s kezdtek a záloglevelek külföldi plasztizációját. Valija azt az elvet, hogy addig, amíg a kamattal nem lesz ol-

Budapesti fűzőszalonja részére rendelést
Lillentháiné FENYVESI SAROLTA
Baján a pünkösdi napokban személyesen vesz fel.
Előjegyzések cégeink útján eszközölhető.

Fenyvesi Áruház

Világhírű valódi **HAMERLI-féle**
pécsi elsőrendű bőrkecstyüt
HJ, vagy ötöröny védjeggyel Baján kizárólagosan árusítanak
Fischer Pál Rt. BAJA.

csőbb, a magyar pénzügyi helyzet is egyre deroutáltabb, ziláltabb lesz.

Békében a föld átlag 4 százalékos jövedelmet hajtott s a gazda tudott kapni 5-5 százalékos amortizációs költséget, amit el is bírt úgy, hogy nem ment tönkre az ilyen kamat és amortizáció mellett. Ma azonban a föld jövedelme minimális, esetleg ráfizetés lesz belőle, viszont a kamatteher a békebelinek a 2-3-szorosa. A mezőgazdaságnak így okvetlenül tönkre kell mennie. Amikor én — hogy visszatérjek fiatal ügyvéd-körömhöz...

Dr. Fehérvári: Arra már nem térhet vissza!

Dr. Valentin Emil: Elég sajnós, hogy így elmúlt az idő. De mindegy... akkor 6-7 éven át tartott ez a kritikus állapot. Ezért gondolom én, hogy még nem jutottunk el a gazdasági süllyedés mélypontjához. Öt évvel ezelőtt megjósoltam a mai nehéz időket. Adja Isten, hogy most rossz jónak bizonyuljak, de magam igen pesszimista vagyok. Ez érthető is akkor, amikor azt látom, hogy most is, miként 40 évvel ezelőtt, jól fundált hatalmas cégek omlanak össze. A helyzet — ezt meg kell mondanom — most súlyosabb, mint akkor. El kell készülnie lennünk arra, hogy a mai válság még 1-2 évig el fog húzódní.

Klauber Lajos újabb felszólalásában sokallotta az átvonuló katonaságra fordított összegeket is. 1500 pengő volt az előirányzat és elköltötték 3500 pengőre e címen.

A főszámvevő válasza.

Puhala Tibor rámutatott, hogy a város megkísérelte már, hogy a kórházi nyugdíjasok terhére elhárítsa, de a miniszter kifejezetten utasította a várost a nyugdíj folyósítására. Itt ellenét van a törvény és a belügyminiszter között. Megpróbálták a kórházi alkalmazottak és orvosok pótlóletményét is a kórház terhére elszámolni, de a

népülési miniszter azt válaszolta, hogy neki nincs kifogása az ellen, ha a város megszavazza és folyósítja azt saját költségvetésére terhére, de abba nem megy bele, hogy a kórház számláján folyósítsák. A törvényhatósági bizottságnak joga van ezt elvenni, de nem volna méltányos, mert azok a jogcímek, amiért kapták, ma is fennállnak.

A közeletvám kérdésében nem tudni, hogy a forgalom elmaradása a gazdasági romlás, vagy a közeletvám számlájára irandó-e.

A múlt évben 115,000 pengő forgalmi adóbevétel volt. Az idén előirányoztak e címen 116,000 pengőt. Tényleg be fog folyni 70-72,000 pengő, de a kiadás teljes egészében megmarad. Ennél a téliénel a kiadási részbe a város nem tud beleszólni, mert a forgalmi adóhivatalnokok kinevezésével a pénzügyminiszter rendelkezik. Legutóbb, mikor dr. Galambos Zoltán, a forgalmi adó főnöke eltávozott, a város abban bízott, hogy a pénzügyminiszter nem tölti be a vezetői állást, de — már betöltötte, mert a pénzügyminisztériumnak mindig vannak emberei, akiket el kell helyezni.

A rendőrségi terhek ellen is védekezett a város, de ez sem ment.

A fogattartás kérdésénél nem lát tulzást.

A tanonciskolai kiadásokat nem tudják apasztani, mert 6-700 tanonc van. Az óradíjas tanerők javadalmazását a közgyűlés a múltban 2-3 pengőről már leszállította óránkénti 2 pengőre.

A pótdátot és kereseti adót együttesen kell venni s ezért nem tudni pontosan, hogy melyik mennyi.

Az adókiivetés módzatáról a polgármester fog nyilatkozni, vagy ez ügyben eljárni.

Az átvonulási díjaknál a miniszter úgy nyilatkozott, hogy azokat a város köteles vállalni. (Folytatjuk)

A közigazgatás racionalizálásának kormánybiztosa szerdán Bajára érkezik s végig fogja hallgatni a városi közgyűlés zárószámadási vitáját. — Baján is tanulmányozni fogja az adminisztráció egyszerűsítését.

A városi közgyűlés hétfőn délután ülésének végén dr. Vojnics Ferenc polgármester bejelentette, hogy dr. Magyary Zoltán, a közgazdasági egyetem tanára, a közigazgatás racionalizálásának kormánybiztosa szerdán Bajára érkezik és meg fogja jelenni Baja városi törvényhatósági bizottságának szerda délutáni rendes közgyűlésén, amelyen a város 1930 évi zárószámadását fogja az autonóm testület letárgyalni a háztartási alapokról és kisebb alapokról.

Dr. Magyary Zoltán volt kultuszminiszteri tanácsos korában a Takarékosági Bizottságnak egyik legaktívabb tagja s amikor a kormány kinevezte racionalizálási kormánybiztossá, egyúttal megbízta a kormány avval, hogy készítsen tervezetet a hivatalok megreformálásáról. Kinevezése után dr. Vojnics Ferenc polgármester levélbelileg meghívta dr. Magyary Zoltánt, hogy jöjjön el Bajára is, nézze meg, ismerje meg a várost, tekintsen bele az

ügyek menetébe. A polgármestert ezen meghívásnál az a szempont vezette, hogy a városnak mindenestre csak előnyére lehet az, ha a várost megismerik. Dr. Magyary Zoltán racionalizálási kormánybiztos megígérte, hogy amint ideje engedi, meg fogja látogatni Baját. Most azután értesítette a polgármestert, hogy szerdán fog Bajára érkezni. Baja lesz az első törvényhatóság, amelyet meglátogat a racionalizálási kormánybiztos.

Itt említjük meg, hogy a hivatalok megreformálásáról készített tervezetében többek között a kir. adóhivatalok megszüntetését kívánja, illetve a megyeszékhelyeken működő pénzügyigazgatóságokra akarja bízni az adókiivetést.

A racionalizálási kormánybiztosnak az a terve, hogy meglátogassa az összes magyar városokat s mindenütt tanulmányozni fogja a közigazgatást abból a szempontból, miként lehetne

azt egyszerűsíteni. Ebből a szempontból bir jelentőséggel bajai látogatása is.

Dr. Magyary Zoltán a városi közgyűlésen végig fogja hallgatni a háztartási s az alapok zárószámadásának a vitáját is.

Lapzártakor arról értesülünk, hogy

Pesti levelek.

Budapest május hó...

Künn a temetőben új sirdomb emelkedik. A keresztet friss a festék, a koszorúk, virágok szomorúan, fonnyadtan csüngenek alá. Ott lenn, két méter mélyen alussza örök álmát egy hadirokkant katonája. A csukaszürke már régen lekerült róla, de azért mégis katonája volt. Ott kapta betegségét, mely a sirba vitte, fenn valahol a galíciai harcmezőn. Ott rohant ő is a csaták, hideg, nedves időben és a kötelességteljesítés katonájaként halt meg most 13 évvel a nagy világháború után. Kóporsója után alig mentek néhányan, sirjánál nem állott díszszakasz, beszédet sem tartott érdemeiről senki. Hadd hajtssam meg legalább én az elismerés zászlaját felette, hadd lássa onnan felülről, a magasból, hogy mi fiatal generáció, gondolunk rá.

Mikor 1914-ben a „mindent megdöntöttem, mindent megfontoltam” után megjelent a mozgósítási parancs, akkor vonult be ő is a többi sok száz-ezerrel együtt. Virágos vonatok vitték Galícia felé. Nyár volt, mosolygott a természet, daloltak a madarak és velük együtt daloltak a robogó katonavonatok utasai is. Ki hitte volna akkor!?! Jött a végeszakadatlanság, a tüzkerekség, a csaták, véres rohamok, majd a visszavonulás, állóharc, aztán a hideg, csaták, ösz, feneketlen sár, hiányos étel, a szenvedések soha megszűnni nem akaró láncolata. Ő ezt mind végigszenvette. Nem volt ugyan tisztában a magasabb stratégiával, nem tudta, hogy ők a gát, melynek fel kell fognia az orosz tömegek hatalmas offenzíváját. Nem kérdézt semmit, csak kötelességét teljesítette, szenvedett, éhezett, de kitartott keményen, odaadón.

Megsebesült. Seba, kiheverte és ment megint ki a tűzvonalba. A régi, tapasztalt katonákra nagy szükség volt odakünn. Majd jött az olasz hadüzenet. Az ezred lekerült az olasz hadszíntérre. Sziklák, hegyek, gránátok, éjjel, nappal, heteken, hónapokon keresztül. A Javorcek... a Kuk... a Vrh... a Hétközség fennsíkjai... Doberdó, Nabrezina... Tonale... Görz, Iszónó... Piave... Körülötte omlott a vér, hullottak a bajtársak, pusztult az élet... ő megmaradt. Egy éve immár, hogy minderről beszélgettem vele... Keserűen jegyezte meg: jobb lett volna akkor ott maradnom...

Jött Vittorio Veneto. A rend felbomlott, mindenki ment, amerre látott. Ő azok között a kevesek között volt, kik nem dobálták el fegyvereiket, talán sejtette, hogy enélkül nem katonája a férfi. A magyar határig jutottak, ott leszerelték és hazaküldték őket.

Akkor négy évi szakadatlan küzdelem után megpróbált elhelyezkedni a civil életben. Nehezen ment, csakhamar azonban azt tapasztalta, hogy ereje fogy, mindig nehezebben tud dolgozni. Orvoshoz ment, az komolyan csóválta a fejét. Mindkét tüdő megtámadva, friss levegő, kevés munka, egészséges lakás, jó táplálkozás kell. És megkezdődött a küzdelem egyrészt a megélhetésért, másrészt az alatomos betegség ellen. Keserves, vergődő évek következtek. Hol volt kereset, hol nem, az utóbbi években inkább nem. Állapota a keresettel együtt egyre rosszabbodott, gondoljai egyre nőttek. Márciusban meglátogattam. Tudta, mi vár rá... Nem félt. Mitől? A haláltól? Ő, aki ezerszer és ezerszer hallotta a puskagolyót a füle mellett sivitani, aki géppuskák kattogásával kelt, a sráplek vijjogásával fektet? A félelem ismeretlen fogalom volt előtte. Csak egyért aggódott, csak az marangolta szívét, ki gondol majd kis apró gyermekére akkor, ha már ő is odakerül a sok százezer bajtárs közé? Hamar megpecsételődött sorsa, sokkal hama-

dr. Magyary Zoltán nem érkezik ma meg Bajára. Telefonon közölte dr. Vojnics Ferenc polgármesterrel, hogy fontos ügyben külföldre kell utaznia s ezért nem jöhet le május 13-án Bajára.

rább, mint bárki várta. Meghalt... A temetésére sem mehettünk el. De úgy gondoltam, hogy elszállók sirja mellé, talán észreveszi onnan, ahonnan már nincs visszatérés, hogy azért van, aki gondol rá, van, aki megsírja őt, van, aki lelkének egész melegével kéri a Mindenhatót, hogy fogadja őt kegyelmébe és segítse meg az özvegyet, hogy itt maradjon két árnyját a haza javára fel tudja nevelni. Mert legalább ennyit megérdemelt, hisz katonája volt és férfi, aki elmondhatta: Megselekedtem, amit megkövetelt a haza...

A tavaszi napsütésben, a virágzó fák között méhek röpködnek körül a friss hantokat kóporsója felett. Az utcán tovább vonszolja magát a szürke élet. Fenn, messze a magas égekben hété százezer hős lelke várja a nagy vándoruton elkésett bajtársát. Amidőn végső istenhozzádot mondok neki, komoran gondolok arra, mi vár reánk ifjúság nélküli, gondok közt küzdő fiatalokra? (u. e.)

URÁNIA

Május 13-án, szerdán

d. u. 6 és fél 9-kor

május 14-én, csütörtökön

d. u. fél 4, 6 és este fél 9-kor

2 napig lesz műsoron.

Csak felnőtteknek

Dostojevszki világhírű regénye Fedor Ozep rendezésében:

Karamasoff testvérek.

Izgalmas filmregény 14 felv.

Főszerepben:

Fritz Kortner és Anna Sten

Kisérő filmje:

Nicky és Sic hangos burleszkek.

H i r a d ó.

:-:

Bajai Cementárugyár.

BAJA.

Gyártelep: Világos-u. 8. (Állatvásártér.)

Iroda: Dr. Bajai Ernő, Haynald-utca 13. Telefon 225.

Ajánlja kitünő minőségű gyártmányait:

Mozaiklapokat, cementlapokat, cementcserepet, kutgyűrűket, cementcsöveket minden méretben, betonkerítéseket és mindenféle cementarut. — Műkő munkák szakszerű kivitelben.

Állandó raktáron:

Uszódi dunakavics, portland-cement, műkőzuzalék, cementfesték.

A Lux-oldat enyhe habja finom ruháinak és fehérneműjének szövetekétkímélt és színeit frissíti.

LUX

a finom holmi mosására

LxU 182

Csütörtök este lesz a zeneiskola idei első nyilvános növendékhangversenye a Nemzeti termében.

Május 14-én este 8 órakor kezdődik az idei első növendékhangverseny, melynek külön érdekessége, hogy minden egyes számát Szántó Jenő hegedűművész, a Kőr zeneiskola tanára írta. A szép műsor sok kedves perccel, valódi műveltséget nyújt a hallgatónak, akiknek alkalmuk lesz több ilyen tehetséges növendék első szárnypróbálgatásának megfigyelésére. A hangversenyen szereplő növendékek névsora a következő:

Reiner János, Dobranovits Anna, Rosenberg Pál, Halász Sándor, Balogh Ida, Bruszt András, Geiringer Alice, Rapcsák Vilmos, ifj. Bajai Ernő, Szendrey László, Dávid Lenke, Timpauer György, Denneberg Lily, Bors Jenő, Karbuczky Béla, Szántó Károly, Karlicskó Máttyás, Reiser Bella, Rollberg Zsuzsi, Szász Vera, Hollós Mária, Madarász András, Krauser Edit, Krauser Márta, Böröcz Piroska, Hirschler Ilona, Droll Márta, Kemény Ilona.

A növendékhangverseny iránt széles körben nyilvánul meg az érdeklődés. Jegyek 1 pengős árban dr. Geiringer János gyógyosztályában, este a pénztárnál kaphatók; diákjegy 50 fillér. A helyek számozatlanok.

A szalmahúzó vashoroggal felnyársalta magát Bácsalmáson egy béres.

Tegnap, kedden korán reggel borzalmas szerencsétlenség történt Bácsalmáson a közönség közelében az egyik tanyán.

Rudics Józsefnek a tanyáján szalmát horogoltak gazdasági alkalmazottai. Pollák Vince 32 éves sváb béres felment az egyik szalma kazal tetejére, mert arról dobálta át a szalmát a kazal mellett várakozó parasztra. Amikor a kocsi megtelt, Pollák Vince a szalmakazal tövébe fogódzkodva le akart ereszkedni. A szerencsétlen béres amint a még mindig elég magas kazalról lecsúszott, a véletlenségből ottfelejtett szalmacsupáló álló hegyes vashorogba esett. Az éles

horog a mellkas alatt halott be a testébe és avallán jött ki, úgy hogy nem is lehetett testéből eltávolítani a kampós horogot. A borzalmas szerencsétlenség után Pollák Vince eszméletlenül esett össze. Az esethez azonnal telefonon kihívák kedden reggel fél hét óra után a bajmentőket, akik fél tíz órakor érkeztek Bajára Pollák Vincével, akit gazdája utasítására nem a kórházba, hanem a Róna-féle szanatóriumba szállítottak, ahol dr. Róna Dezső egészségügyi főtanácsos azonnal megoperálta. Az állapota reménytelen.

A spanyol és katalán forradalom magyar szemtanúja.

A most lezajlott és máig is teljesen el nemült spanyol forradalmi események érthető módon nemcsak érdekelik, de izgatják a magyar közönséget. A fővárosi napilapok oldalas tudósításokat hoztak a spanyol királyi ház detronizálásáról s így természetesen, hogy minden új hírre, ami Hispániából érkezik, felfigyel a közönség.

A Független Magyarországnak most alkalmuk van hírt adni egy magyar szemtanúnak Barcelonában és Madridban szerzett tapasztalatairól.

A Baján élő Kerék Nándor író egyik pécsi rokonának négy gyermeke él Spanyolországban. Két fia és egy lánya van Barcelonában, a katalán fővárosban és egy fia Madridban dolgozik.

A gyermekek anyja husvét előtt indult el Pécsről, hogy gyermekeit meglátogassa a két spanyol fővárosban. A pécsi uriaszony a spanyol forradalmi események zúgó vihára közepette érkezett meg. Amikor Barcelonába ért, már lezajlottak a közönségi választások, amelyek tudvalevőleg kipattantották a forradalmat. Az utcák mozgalmasak, zajosak voltak, a tömeg a köztársaságot ültették, amint írja azt most Kerék Nándornak.

A magyar asszony persze nem értett semmit az utcai tüntetések lármájából és kiáltásaiból, mert csak magyarul és németül beszél. Fiai magyarázták meg neki, hogy a tömeg a köztársaságot kívánja és szidja a diktatúrát. Egyébként pedig — írja levelében — a műhelyekben folyt a munka, viszont a legtöbb üzlet zárva volt. A nép temperamentumosan tüntetett, de fosztó-

gatások nem voltak. A fiuk magyarázták anyjuknak azt is, hogy a tömeg külön katalán republikánus követel.

Barcelonában lakó fiaitól Madridba utazott a pécsi asszony, ahol a forradalom éppen ezen napokban jutott a döntő pillanatokhoz. A spanyol főváros utcáin még zajosabb volt az élet, mint Barcelonában. Éjjel-nappal sokaság tolongott az utcákon.

Megérkezésének második napján hagyta el Madridot a királyi család és kísérete. Az egész országban az a vélemény terjedt el, hogy Alfonz király Primo de Rivera áldozata s elkergetését a diktatúrának köszönheti.

Két heti ott tartózkodás után hazatért az uriaszony Pécsre és megállapította, hogy mégis csak nyugodtabb idehaza az élet, mint a torreadorok földjén. Fiai egyébként iparművészek és igen jó viszonyok között élnek a spanyol földön.

Hölgyek figyelmébe!

„Dauerwellen“

már 10—15 P-ért lehet 6 hónapra szóló tartósgépondolálást

csináltatni Baján

Kemény hölgyfodrásznál,

a berlini Henkel tartóshullámosítógépek magyarországi vezérképviselőjénél.

A SÖR

oltja a szomjúságot,
erősíti a szervezetet,
gyógyítja a beteget,
üdíti a lelket,
elűzi a gondot,
derűs öregséget biztosít.

Tehát Ön sem nélkülözheti!

A vaskuti milimárik tisztátalan tejétől négy homokvárosi lakos hastifusz-betegséget kapott.

Mióta beköszöntött a tavasz, Baja város közegészségügye terén nem igen fordult elő semmi rendellenesség. A tisztí főorvosnak a közigazgatási bizottsági fiúsek elé terjesztett beszámolója az érdektelenség jegyében hangzik el. De így is van ez helyén, mert akkor megy jól a város közegészségügye, ha a tisztí főorvosnak nincs jelenteni valója.

Most azonban kellemetlen szenzációja akadt a városi főorvosi hivatalnak. A betegkezelő orvosok egymásután több tifuszgyanus megbetegedést hoztak dr. Burfik Andor városi tisztí főorvos tudomására. A bejelentések alapján a tisztí főorvos széleskörű és erélyes nyomozást indított a Homokvárosban, ahonnan történtek a bejelentések. A nyomozás megállapította, hogy az orvosok észlelete igaz, mert négy tifuszbeteg találtak, akiken valóban meg is állapították a hastifuszt. A főorvosi vizsgálat megállapította azt is, hogy mindannyiuk hastifusz megbetegedése egy időpontban történt, ami azt valószínűsítette, hogy azonos ételmeiszertől történt a fertőzés. A főorvosnak az volt az első impressziója, hogy a hastifuszinfekciót csakis tisztátalanul kezelt tej okozhatta.

A főorvos kivizsgálta azt is, hogy az egy utcában megbetegedett négy hastifuszos a tejet együgyűenazon vaskuti asszonytól vásárolja. A főorvos azonnal intézkedett a megyei tisztí főorvosi hivatal útján, hogy a megbetegedettek által megjelölt vaskuti asszonynál azonnal tartanak szigorú egészségügyi razziazt, hogy a további fertőzésnek útját állják és hogy csak ugyan pontosan megállapítsák a fertőzés eredetét és gócpontját.

A vizsgálatnak ez a része most van folyamatban Vaskuton. A tisztí főorvosi hivatal egyébként intézkedett, hogy a hastifuszbetegeket, akiken minden kétséget kizáróan megállapították a hastifuszt, a kórház járványbarakkjába szállítsák. Ugyanakkor pedig in-

tezkedés történt az iránt is, hogy mind a négy tifuszbeteg után fertőtlenítsék a lakásaikat.

Ujabb jelentéseink szerint a négy hastifuszos megbetegedés ezeken a helyeken történt: a Mátéházai vámuál egy, a Wesselenyi és Erzsébet királynő utcák sarkán két és a Kigyó utcában egy megbetegedés. A tisztí főorvosi hivatal megállapította, hogy mind a négy megbetegedés egy időben történt. A nyomozás adatai megállapították, hogy a fertőzést egy vaskuti tejes asszony terjeszthette, aki Vaskutól hordta ezen házakhoz a tejet. Kétségtelen megállapítást nyert az is, hogy a megbetegedéseket nyers tej élvezete okozhatta. A vaskuti asszony sok más helyre is hord tejet, de amint a főorvosi hivatal kivizsgálta máshol nem idézett elő fertőzést mert, máshol nem forralták előbb a tejet és így elejét vették a fertőzésnek.

A vaskuti vizsgálatot az illető tejes asszony lakásán dr. Donhoffor Szilárd megyei tisztí főorvos végezte, de a vizsgálat negatív eredménnyel járt s nem lehetett semmi pozitívumot megállapítani. Azóta újabb fertőzés nem fordult elő. Az eljárás során a tejes asszonynál és a tejjel végzett vizsgálatok eredménytelenek maradtak. Évvél az esettel kapcsolatban a városi tisztí főorvosi hivatal figyelemzeti a lakosságot, hogy miként ez az eset is mutatja, fertőzés nyers, felforraltatlan tejjel is történhetik, ezért senki ne igyék forralatlan tejet, sem egyéb tejterméket, mint aludt tejet, tejfelt, turót, savót s vaját is csak megbízhatóan tiszta helyről szerezzék be mindenki.

A megbetegedettek közül három asszony és egy gyermek, akiket a járványpapillonban gyógykezeltnek.

SOMLAY művészegyüttese
ma este 8 órakor kezd előadásait
a Központi-színházban.

Baja vasuti állomás induló és érkező vonatainak MENETRENDJE.

Az alább közölt menetrend érvényes 1931. május 15-től 1931. október 15-ig.

BAJARÓL INDULÓ VONATOK				BAJARA ÉRKEZŐ VONATOK			
Vonat száma, neve	Indul Bajáról	Merre, végállomás és összeköttetés	Érkezik	Vonat száma, neve	Indul	Merre, végállomás és összeköttetés	Érkezik Bajára
2130 motoros pótló	531	A motoros végállomása Halas, de csatlakozása van Budapestre és Szegedre	Budapestre 1217 Szegedre 1348	2120 személy	Ujdombóvárról 448	Ujdombóvárról Bajára	715
2112 személy, Halason gyorsvonal csatlakozás	1013	Halason át Budapestre. Halason gyorsvonal összeköttetés Halason Szegedre is van csatlakozás	Budapestre gyorsal 1525 személlyel 1755 Szegedre gyorsal 1731 személlyel 1849	2117 személy	Budapest-ről 2315	Budapestről Halason, Baján át közvetlen vonat. Ujdombóvár a végállomás. Ehhez a vonathoz csatlakozást kap a Szegedről 2355-kor Félégyháza felé induló személyvonat Halason.	Bajára 737 Ujdombóvárra 1048
2114 személy, Halason gyorsvonal összeköttetés	1344	Halason át Budapestre Halason gyorsvonal összeköttetés Budapest és Szeged felé. Ez a közvetlen szegedi vonat, amelyből nem kell átszállni. Ez a vonat tulajdonképpen Pécsről indul. Ez a vonat máj. 15-től szept. 8-ig Pécsről Szegedig közlekedik. Szept. 7-től 1932. május 21-ig csak Bátaszék-ről indul Halasig, illetve Szegedig	Budapestre gyorsal 2022 személlyel 2148 Szegedre gyorsal 2126 személlyel 2237	6430 motoros pótló	Pécsről 540	Pécs-Baja közötti közvetlen vonat	Bajára 907
7318 motoros pótló	1707	Pécsről indul Bátaszéken, Baján, Bácsalmáson, Halason át: Kiskunfélegyháza a végállomása. Félégyháza csatlakozás Szeged felé.	Félégyháza 2017 Szegedre gyorsal 2126 személlyel 2237	2114 személy	Pécsről 932	Pécs-Szeged közti közvetlen vonat. Halason át csatlakozása van Budapestre és Szegedre	Bajára 1428
2116 személy	2042	Halason át közvetlen kocsit Budapestre Halason Szeged felé csatlakozás	Budapestre 602 Szegedre 739	2124 személy	Ujdombóvárról 1203	Ujdombóvárról Bajára. Ennek a vonatnak Baja a végállomása	Bajára 1433
5237 motoros pótló	521	Szekszárd-Sárbogárdon át Budapestre Sárbogárdtól kezdve gyorsvonat Bátaszéken csatlakozást nyer Pécsre, ahová érkezik.	1003 825	7318 motoros pótló	Pécsről 1425	Pécs-Baja-Félégyháza. Ennek a vonatnak Félégyháza a végállomása. Egyébként csatlakozása van Szegedre	Bajára 1702
2117 személy	757	Ezen vonat végállomása Ujdombóvár. Bátaszéken csatlakozik Budapest felé Szekszárdon és Sárbogárdon át	Ujdombóvárra 1048 Budapestre 1410	2116 személy	Ujdombóvárról 1750	Ujdombóvárról Baján és Halason át Budapestre Halason csatlakozása van Szegedre	Budapestre 2022 Szegedre 739
7317 motoros pótló	1046	Szegedről Baján át Pécsre közvetlen vonat Szegedről indul a gyors 628 Félégyházi csatlakozással Félégyháza-ról indul 729	Pécsre érkezik 1311	5238 motoros pótló	Budapest-ről 1820	Budapestről Sárbogárdon és Szekszárdon át Bajára.	Bajára 2254
2113 személy	1434	Szeged-baja-pécsi közvetlen vonat. Ez a vonat május 15-től szeptember 8-ig Pécs és Szeged között, szeptember 9-től 1932. május 21-ig csak Bátaszék-Baja-Halás és Szeged között közlekedik.	Pécsre érkezik 1805	7317 motoros pótló	Félégyháza-ról 729	Félégyháza és Pécs közt közlekedő vonat Baján át. A Szegedről 633-kor induló személyvonat és a Szegedről 628-kor induló gyorsvonat Félégyháza csatlakozik hozzá.	Bajára 1041 Pécsre 1311
5211 személy, vonat Sárbogárdig	1608	Bátaszéken, Szekszárdon és Sárbogárdon át Budapestre. Sárbogárdon gyorsvonal csatlakozása van	Budapestre gyorsvonalattal 2042	2113 személy	Szegedről 928	Szeged-pécsi közvetlen vonat. A Budapest-ről 928-kor induló gyorsvonat csatlakozást nyer hozzá Halason.	Bajára 1419
6431 motoros pótló	1917	Baja és Pécs között közvetlen vonat Csatlakozást kap a Halasról Bajára érkező 2111 számú személyvonathoz Ujdombóvár felé.	Pécsre érkezik 2226	2111 személy	Halasról 15	Halasról indul Bajára. Csatlakozása van Halason a Budapest-ről 1348 perckor induló gyorsvonathoz és a Szegedről 1150 perckor induló személyvonathoz Halason.	Bajára 1842
2119	2155	Bajáról indul Ujdombóvár végállomásra. Csatlakozást nyer a Bácsalmásról érkező 2131. számú motorospótlóhoz, amely Bajára 2138 perckor érkezik.	Ujdombóvárra 040	2131 motoros pótló		Halás és Baja között közlekedik. Halason csatlakozást kap a Budapest-ről 1430 perckor induló személyvonathoz és a Szegedről 1416 perckor induló személyvonathoz Halason.	Bajára 2138

A BAJA-GARAI ÉS BAJA-HERCEGSZÁNTÓI VICINÁLIS VONATOK MENETRENDJE.

Vonat száma, neve	Mikor indul?	Honnan és hová?	Indulás.		Érkezés.		
			Érkezik végállomásra	Vonat száma, neve	Mikor indul?	Honnan és hová?	Érkezik Bajára
6830 személy	440	Bajáról Hercegszántóra	554	6827 személy	614	Hercegszántóról Bajára	732
6872 személy	940	Bajáról Hercegszántóra	1059	6875 személy	1155	Hercegszántóról Bajára	1320
6824 személy	1443	Bajáról Hercegszántóra	1556	6821 személy	1705	Hercegszántóról Bajára	1837
6930 személy	520	Bajáról Garára	602	6927 személy	632	Garáról Bajára	709
6972 személy	955	Bajáról Garára	1048	6975 személy	1150	Garáról Bajára	1242
6926 személy	1505	Bajáról Garára	1601	6921 személy	1734	Garáról Bajára	1820

A garai és hercegszántói vonatoknak úgy az induló, mint az érkező vonatokhoz van csatlakozásuk. Közvetlen kocsit csak a következő induló vonatknál lesz: az 521-kor Szekszárd, Sárbogárd, Budapest felé induló 5237-es, a 1608-kor pedig a következőknél lesz közvetlen kocsit: a 1419-kor Budapest-ről csatlakozással ideérkező 2113-as számú személyvonathoz. — Az érkező vonatknál don és Szekszárdon át ideérkező 5238 számú és a 1328-kor Budapest-ről Sárbogárdon-Szekszárdon át ideérkező 2114 számú személyvonathoz. Hálókocsi csak az esti 2116 számú személyvonaton lesz, amely Bajáról 2042-kor indul Budapestre. Az új menetrend fontos újítása az, hogy motoros pótló vonatokat állítottak be és pedig 5-öt az induló és 5-öt az érkező vonatknál, amely leicsinylendő előnyt jelent a múlttal szemben az is, hogy május 15-iktől kezdve a multhoz mérten két vonattal több indul Bajáról és ugyancsak két vonattal több is érkezik Bajára. A forgalomba helyezett új vonatok kiharcolásáért az érdem Pakucs Béla felügyelő, máv. állomásfőnöke. Felhívjuk olvasóinkat, hogy a menetrendet vágják ki és őrzik meg.

Stanzolt dobozokat

egy és több színben, nagyon szép kivitelben készít a

✦ CORVIN-NYOMDA, BAJA ✦

Mátyás király-tér 10 — Járásbírószággal szemben — Telefon 164 szám.

Meghívó.

A Bajai Fakereskedelmi Vállalat r.-t. értesíti részvényeseit, hogy Baján, Szentjánosi-ut 8. sz. alatt központi üzlethe-lyiségében f. hó 23-án d. u. 2 órakor tartja 1930. évi rendes közgyűlést. Szavazati joggal az a részvényes bír, aki részvényeit az igazgatóságnál a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal letétbe helyezi. Határozatképtelenség esetén a közgyűlés f. évi június hó 6-án d. u. 2 órakor tartatik meg, amely a közgyűlés megjelentek számára és részvényeik száza-lékára való tekintet nélkül határozatképes.

Tárgysorozat:

1930. üzleti évről beszámoló, zár-
számadás előterjesztése, nyereség fel-
osztása, igazgatóság és felügyelőbizot-
ság felmentése.
- Tisztújítás.
- Alapszabály 3. §-ának módosítása,
illetve részvényátruházás kötöttségének
megszüntetése.
- Részvény névérték leszállítása, mó-
dozatának alapszabályba foglalása, kap-
csolatosan 3. és 4. §. esetleges módo-
sítása.
10. §. módosítása, néhai Vrabely
József ügyvezető igazgató állásának
megszüntetése miatt.
12. §. módosítása, igazgatósági
létszám csökkentés, ezzel kapcsolatban
igazgatóság határozatképességének meg-
állapítása.
14. §. módosítása, cégjegyzésnek
egy igazgatósági tagra való ruházása.
- Bejelentés alaptőke 50 százaléka-
nak elvesztése tárgyában.
- Igazgatóság elnökének tiszteletdíja.
Igazgatóság.

Mérleg-számla 1930. december 31-én.
Vagyon: Váltó számla 49.229.51 P.
„Baross” Hitel Szöv. üzletrész szá-
la 120— P. Beruházás számla: leírás
3.737.46 P. 5.365— P. Áru számla
15.711.37 P. Feléptmény számla: leírás
39 P. 1.521 P. Szénadósok számla 4.073.72
P. Adósok számla 57.885.99 P. 24.205.03
P. leírás dubios miatt 33.680.96 P.
Pénztár készlet 147.43 P. Bizományi
cserép számla 2.180.03 P. Téglagyár
18.850.81 P. Veszteség: 44.765.89 P.
Összesen: 175.645.72 P. — Teher:
Részvénytőke 85.000— P. Átmeneti
tétel 2.505— P. Visszeszámított váltók
szla 49.229.51 P. Tartalék alap számla
497.88 P. Hitelezők számlán 24.916.51
P. Elfogadvány számlán 12.417.86 P.
Mészhitelzők számlán 1.078.96 P. Ösz-
zesen: 175.645.72 P. — Baja, 1930.
év december 31-én.

Erdmény-számla 1930. december hó
31-én. Veszteség: Adó és illeték számlán
4.338.49 P. Beruházási számlán
leírás 3.737.46 P. Alkalmazottak fizetése
számlán 22.900— P. Feléptmény számlán
leírás 39— P. Adósok számlán
dubiosok 24.205.03 P. Költség számlán
5.115.67 P. Telekber számlán 2.607.73
P. Kamat számlán 858.26 P. Lótartás
számlán 1.708.01 P. Összesen: 65.509.65
P. — Nyereség: Bizományi szén és
koks számlán 200— P. Mészüzem
számlán 853.94 P. Áru számlán 4.734.15
P. Mészüzem a-méta számlán 11.078.96
P. Bizományi cserép számlán 99.78 P.
Téglagyár: számlán 13.776.93 P. Vesz-
teség 44.765.89 P. Összesen: 65.509.65
P. — Baja, 1930. december 31-én.

Igazgatóság: Beslin Milivoj s. k. elnök,
dr. Schobert Ferenc s. k. Hegedűs László
s. k. Ezi Mózes s. k. Varga Imre s. k.
Felügyelő-bizottság: Friedrich Dániel s.
k. Dr. Mamuzsich József s. k. Spitznágel
János s. k.

A bácsbokod-katymár-madarasi autóbusz

május 15-iktől a vasuti menet-
rend változása folytán a követke-
zőkép közlekedik:

Bácsbokodról — Katymár — Mada-
rasra indul 10⁴⁵, Bácsbokodról —
Katymár 14²⁵, 18⁰⁰, csatlakozik
a Baja felől érkező vonatokhoz.
Madarasról — Katymár — Bácsbo-
koda indul 12⁰⁰, Katymárról —
Bácsbokodra 6³⁰, 13¹⁰, 17³⁰.

A katymári bucsu és vásárra
az autóbusz minden Bajáról induló és Bajára
menő vonathoz csatlakozik.

HIREK.

A szentistváni Nimródok kamattal vadászhatnak.

A városi kisgyűlés hétfőn délutáni ülésén szerepelt a bajszentistváni városrész vadásztársaságának kérelme az iránt, hogy az évi vadászberletnek két részletben való megfizetését engedélyezze a város. Dr. Reiser Antal gazdasági tanácsos előadta, hogy Fajsi Lajos és társai vadászberletet kérik ezt. Eddig a berletet minden év július 1-én egy összegben fizették le s most július és november 1-én két részletben akarják megfizetni, mert az könnyebbséget jelentene számukra.

Az előadó a kérelem teljesítését javasolta avval, hogy a második részlet után lefizetéséig 8 százalékos kamatot köteles fizetni a berletársaság. Ezt a kedvezményt azonban csak úgy adja meg a város, hogy azt minden indoklás nélkül bármikor megvonhatja a város.

Szász Ottó és Dely Géza azt kívánják, hogy a két részletben való fizetést úgy adják meg a szentistvániaknak, hogy azok sem kötelesek kamatot fizetni, amint-hogy így van ez a bajai Vadásztársasággal is s már csak az azoro elbírás elve is ezt kívánja.

Dr. Vojnics Ferenc polgármester megmagyarázta, hogy a bajai vadásztársaságnak már így szól az alapszerződése, míg itt most egy szerződés megváltoztatásáról van szó. Tehát a két eset nem azonos, de a közigazgatásnak egyébként is meg van az oka, hogy így járjon el. A kisgyűlés az előadói javaslatot fogadta el.

Ha épít, építsen fával égetett téglával, mert az **salétrommentes.**

Hód farkú és hornyolt cserép
Küttégla
Hársarkos járdatéglák
Mindeféle chamotte téglá.

Cementáruk

- Egyszerű cementlapok
- Diszes cementlapok
- Mozaiklapok
- Járdalapok
- Küttgyűrűk
- Cementcsövek
- Cementvályúk
- Lábazati kövek
- Keresztek
- Síremlékek
- Sírbefedések
- Sírkerek
- Esővizmedencék

Építési anyagok

- la Portland cement
- Fehér cement
- la Darabos mész
- Kavics-homok
- Cement festékek
- Granitto
- Csiszoló anyagok
- Biber-Tricosal
- Stuccatur nád
- Elszigetelő lemez
- Kátránypapír

Megrendeléseket felvesz
Grünhut és Társa
Grünhut Miksa Fial
cég, telefon 111.
Polgár Gyula
Türr István-u. 5, telefon 234.
Gyári telefon 160.

Vigyázat!
Csak 1, 4 és 10 darabos eredeti csomagolásban fogadja el a

DARMOL

hashajtót minden csomagon
DARMOL FELIRÁSSAL
Hsák gyógyszerárakban kapható.

Utánzatokat
és más csomagolást
utasítson vissza!

Dr. Zeidler Albertné Sárkány utcai lakos járdájának három év alatti három egyenlő részletbe való befizetésére kért engedélyt. Emlékezetes mondat az előadó Horváth Béla műszaki tanácsos, hogy a közgyűlés engedélyt adott a Sárkány-utcai lakosok kérelmére, hogy a járdadíjat 3 év alatt fizethessék meg. Dr. Zeidler Albertné akkor nem tartozkodott Baján s most utólag azt kéri, hogy ezen kedvezményt rá is terjesztsék ki.

A kisgyűlés meg is adta az engedélyt avval, hogy ha egy részlet törlesztését elmulasztja, akkor egy összegben lesz esedékes az egész további hátralék. Egyébként a hátralék után kamatot számít fel a város.

Mansz gyűlés. A Mansz folyó hó 15-én, pénteken d. u. 4 órakor a Tóth Kálmán Polgári Olvasókör emeleti helyiségében választmányi és taggyűlést tart, melyre a tárgyak fontosságára való tekintettel — népkonyha elszámolás, a Mansz által készített Frontharcos zászló bemutatása, melyre a tagok pontos megjelenését kérik.

Rádiósok figyelmébe. A Liszt Ferenc-Kör zeneiskolájának leendő gondnoka (cselló) tanára, Türkössy Antal gordonkaművész május 15-én, pénteken délután 12 órakor hangversenyt ad, melynek szép műsorára felhívjuk a zenekedvelőket és az érdeklődő szülők figyelmét. — A Liszt Ferenc-Kör.

Fagyos szentek. Tegnap kedden Pongrác volt, ma Szervác van és holnap Bonifác lesz. Ezt a három „rác” szentet a közhit fagyos szenteknek nevezte el, mert régi megfigyelések szerint ezen a három napon megváltozik az időjárás és hűvösre fordul. Az idén azonban nemcsak a tél volt rendellenes, hanem a három fagyos szent is, mert az első két szent napján ragyogó napsütés melegtette fel a levegőt. Igaz, hogy a fagyos szentek előtti napokban nagy zivatarok, villámlás és zápor járt. Kérdés azonban, mit hoz holnap a tarsolyában Bonifác?

Kérelem a gimnázium igazgatósága ez uton is értesíti a szülőközösséget és az intézet jóbarátait, hogy az építkezés miatt a folyó iskolai évet a VK minisztérium engedélyével már május 31-én zárja. Azzal a bizalmas kérés-sel teszi közzé ez értesítést, hogy a tanulónak nemes lélekkel szánt adományokat, jutalmakat a jószívű adakozók szíveskedjenek már a legközelebbi napokban hozzá juttatni, hogy módjában legyen a szíves adományokról megfelelő módon intézkedni.

Gyengélkedés idején, különösen ha a rosszullétet szorulás fokozza, a természetes „Ferenc József” keserűvíz fájdalommentes székürülést és kielégítő emésztést hoz létre.

Vaktúzi láрма. Kedden délelőtt 11 órakor a Hunyadi János-utca 16 sz. alatti házból tűzet jeleztek a tűzoltóknak. A tűzoltók kivonultak Mezel Ferenc házához, ahol a padláson csak egy égő rongydarabot találtak. Más nem gyulladhatott meg, mert nem is volt más — még egy szalmaszál sem — a padláson. A tűzoltóknak nem akadt munkájuk az oltással.

Levente műkedvelő előadás. Belvárosi Levente Egyesület f. hó 17-én este 8 órakor az Ipartestület helyiségében táncmulatsággal egybekötött Műkedvelői előadást rendez. Előadásra kerül a Nánai bíró lánya.

Fogászati hír. Gyártás Márton államilag vizsgázott fogász négy heti távollét után Bajára érkezett és fogászati működését Galamb-utca 3 szám alatt ismét megkezdte.

Elveszett szemüveg. Elveszett 1 db. aranykeretes szemüveg A rendőrség felhívja a megtalálót, hogy a törvényes következmények terhe alatt a rendőrkapitányságra szolgáltatassa be.

KIGYÓ-

gyul rögtön minden bajából, ha Ön is, mint annyi sokszázezer ember PALMA kaucsuk-sarkot visel. A testi fel-frissülés új emberré változtatja.

Gyomor-, bél és anyagcserebetegségeknek a természetes „Ferenc József” keserűvíz, reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve, rendkívül becses háziszser. Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a Ferenc József víz még ingerlékeny belü betegeknek is fájdalom nélkül hat. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Miklós. — Dorothy, a felesége Tóth Bőske. — Mary, a leánya Sipos Erzsébet. — Timóthy, a fia Rajnay Sándor. Rendes színházi helyárok.

MOZI.

Karamasoff testvérek. — Dosztojevszkij világhírű regénye filmen.

Karamasoff testvérek megrázó, mélyesen emberi epopeája elevenedik meg előttünk.

A nagy orosz regényt rendező Fedor Osep vitte filmre, rendezői munkája mindenben méltónak bizonyult Dosztojevszkij nagy művéhez.

A cselekmény emésztő lángolása, a bűnbezuhanás örök tragédiája, az izgalmas bírói tárgyalás és a megtisztulás, reménység fölzengő szimfóniája adják a drámába sűrített regény lenyűgözően érdekes felvonásait.

A főszerepeket két kiváló színész, Anna Sten és Fritz Kortner játsszák. Amit ez a két művész produkál, arra nem találni dicsérő szavakat. Az emberábrázolás legnagyobbabszabsu teljesítménye az igazi művészet.

A zenekar hangulatosan illeszkedik bele az orosz millióba. Gyönyörű orosz kórus közreműködése csak emeli e film szépségét, amelyet szerdán és csütörtökön mutat be az Uránia.

Pörköltkávé elismerten legjobb Klein és Stráhl-nál. Telefon 187.

Színház.

Somlay Arthur művészársulatával ma kezd meg négy napos vendéglátását a Közponfi színháztermében.

Szerdán, május 13-án este 8 órakor. **Töltőtoll.** Vigjáték 3 felvonásban, 5 képb. Irtá: Fodor L. — Dr. Varga Bálint, ügyvéd Somlay Arthur. — Alice a felesége Tóth Bőske. — Szász Tibor, építész Hajmássy M. — Lili, a felesége Somlay Julia. — Görögné Koppány Erzsébet. — Tolnay György földbírtokos Bókay Ferenc. — Frédi, magán-detektiv Rajnay Sándor. — Dr. Hajnal, irodavezető Mártonffy Emil. — Bőske, szobalány Sipos Erzsébet.

Csütörtökön, május 14-én este 8-kor. **A kenyérkereső.** Világvárosi karikatúra 3 felvonásban. Irtá: Somerset Maugham. — Charles Battle Somlay Arthur. — Margeri, a felesége Koppány Erzsébet. — Judy, a leánya Somlay Julia. — Patrick, a fia Bókay Ferenc. — Alfred Granger Hajmássy

Utoljára indul meg az Auto Syphon

szódavizkészítő üveg

ingyen kihelyezése.

A meleg idők beállta előtt szerezze be szódavizes üvegjét.

Stampfl Jenő cég

Prohászka-u. 3. (az udvarban) Uránia mozi mellett.

Az Eternit-pala beszerzésénél feltétlen figyelemmel kell lenni arra, hogy nem minden pala Eternit és ezért a valódi törvényesen védett **Hatschek-féle**

ETERNIT-PALA

minden egyes lapján dombornyomásban látható az Eternit szó.

Ez a valódi Eternit csakis a kizárólagos egyedárúsító telepen

Eternit Udvar

tetőfedő vállalat cégnél
BAJA

Budapesti-út kapható.

Telefon: 2-90.

Lényeges megtakarítást ér el háztartásában,

ha az összes tisztító-anyagokat és eszközöket, festékeket, lakkokat, brunolint, terpentint, padló- és parkettfényesítő-szereket stb.

TÁNCZOS ERNŐ

FESTÉKÁRU-SZAKÜZLETÉBEN vásárolja.

Üzemek, iparosok, viszonteladók legolcsóbb beszerzési forrása.

Bel- és külföldi föld- és vegyi-FESTÉKEK, KENCE, LAKKOK (csónaklakk), VEGYÉSZETI- és KÁTRÁNY-termékek, SZIGETELŐ-anyagok, SAVAK, KEFE- és ECSET-árak gyári raktára.

TELEFON: 85.

Üzletáthelyezés.

Nagybecsű vevőim szives tudomására hozom, hogy üzletemet május 1-től kezdve a szemben lévő Reiter-féle házba, **Mátyás kir. tér 1. sz.** alá helyeztem át. — Uri divat műhelyemben az az eddiginél is olcsóbban, a legjobb anyagokkal és divat szövetekkel állok a közönség rendelkezésére.

Tisztelettel **Horváth Károly** uri szabó.
Baja, Mátyás kir. tér 1.

Szent Antal u. 25 szám alatt
3 szobas lakás
mellékhelyiségekkel
augusztus 1-re kiadó.

Laptulajdonos:
Corvin-nyomda.

Intelligens

58 éves nő ajánlkozik gyermekek mellé, ki jelenlegi állásában is 5 éve működik.
Cím a kiadóban.

Pörköltkávé olcsóság!

Az eddig közismert kiváló minőségű kávéink mellett egy olcsóbb, de kitűnő zamatu kávé keveréket sikerült forgalomba hozni és ebből

10 dg. 68 fillér

Klein és Stráhl

fűszer- és csemegekereskedésben.

KENDER ISTVÁN

szobrászati műterme
Baja, Erzsébet királyné-u. 21.
(az udvarban)

Vállalom épületek külső és belső díszítését, egyházi és világi szobrok, sír-emlékek készítését. Raktárban tartok különféle szobrokat, kerti törpeket és dísz tárgyakat.

Különbféle építeldíszeket, könnyű stukkó menyezeti díszítéseket,

u. m. rozetták, sarkok, párkányok, lécek stb. Javítást, átfestést júnyos árban

Uj seprő jól seper, de
U T R Y-gyártmányu
szobaseprő mindig
jól seper.

Ára: P. 0 76

Erzsébet királyné-u. 38. Tel. 280.

Máj. 11-től máj. 18-ig
reggel fél 8 óráig

Lovassy Odön és
Dr. Geiringer János
gyógyszerész patikája tart
éjjeli szolgálatot.

Az ügyeletes gyógyszerészár
vasárnap délután is nyitva
áll a közönség rendelkezésére.

Az egész életben hű barát

SINGER
VARRÓGÉP.

Kedvező fizetési feltételek.
Nőcsényi havi részletek.
SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Kiadó

2 utcai szobás lakás
fürdőszobával,

ettől függetlenül

két udvari szobás lakás
konyhával,

azonkívül egy tágas, világos műhely

Erzsébet királyné-utca 2.

Munkafelügyelő- irnokot keresek

mohácsszigeti gazdaságomban,
Dr. Sauerborn, Haynald-u. 38.

**A SINGER VARRÓGÉPEK
MÉGIS A LEGJOBBAK!**

Tolna-Mózsai

vasuti vendéglő

örök áron eladó, vagy tíz évre
haszonbérbe kiadó.

Azonnal átvehető.

Négy személyes FORD AUTÓ
jókárbán lévő, egy FAGYLALT
GÉP (4x4 literes) apráttal eladó.

Fehér Sándor

Tolna-Mózsai vasuti vendéglős.

Nézzé meg saját gyártmányu

P 5 80-as

mosdóállványunkat.

UTRY PÁL FIAL.

Butorozott szoba

külön bejárattal, azonnal kiadó.
Czirfusz Ferenc u. 53.

Flórián-utca 48 sz. házban

2 szobas konyhas

utcai lakás

mellékhelyiségekkel azonnal
kiadó. — Bővebbet Czirfusz-u. 51.

Eladó

Széchenyi-u. 18 és Petőfi-u. 8. sz.

sarokházam

(a Déri-park tőszomszédságában,
egészben, esetleg 2 telekre fel-
osztva, valamint 6500 □-öl
livodai földem.

Dr. Mészöly Miklós.

Tiszta vérű

beállításra való elsőrendű

yorkshirei süldők

és választási malacok eladók

Rosenfeld Ákosnál

Takarékpénztár u. 1.

Egy jókarban lévő

Zongora

olcsón eladó.

Kigyó-u. 9.